

Які подарунки не варто дарувати вихованцям інтернатів

ПО ТОЙ БІК НОВИН

ДОПОМОГА ІНТЕРНАТАМ. ЧОМУ ПОДАРУНКИ – НЕ НАЙКРАЩА ІДЕЯ?

Чи бачили ви тумбу дитини в інтернаті? Там немає нічого. Взагалі.

Наближаються свята, а разом з ними і волонтерські ініціативи з допомоги дітям-сиротам та дітям, які позбавлені батьківської опіки.

Ми зробили цікавий розгорнутий матеріал з Dariia Bairak із Надія і житло для дітей про те, що допомагати дітям і тішити власне его – це різні речі. Які подарунки не треба дарувати вихованцям інтернатів і на що краще звертати увагу читайте тут <http://bit.ly/3460p98>

Є кілька видів подарунків. Найчастіше – це солодощі. У багатьох дітей після такої кількості солодощів, як перед новорічно-різдвяними святами, трапляються розлади кишково-шлункового тракту. Наступного дня – діарея, рвота, алергія. Солодощі у таких кількостях – шкідливі. І якщо дорослі не можуть цього зрозуміти, то діти тим паче.

Іграшки. Потрібно розуміти, що у дітей в інтернатах немає особистих речей. Вранці видали одяг, ввечері забрали. Коли дітям приносять іграшки, їх ставлять на поличку, щоб не зламалася. Якщо ви купуєте іграшки в інтернат, це не означає, що дитина буде нею гратися. Там практично нема особистого простору.

Одяг та речі. Тут все залежить від матеріальних можливостей інтернату. Трапляються випадки, коли «благодійники» приносять речі, куплені у секонд-хендах або речі у поганому стані. Тому краще уточнити в інтернаті, що потрібно. Весь не новий одяг має пройти санітарну обробку, тобто дезінфекцію, прання, прасування. У свою чергу, це час персоналу, а часто – відсутність дезінфікуючих і м'яких засобів у потрібній кількості. Тому для керівництва – це частіше головний біль, а не допомога.

Існує також практика, коли діти замовляють собі подарунки. Дорогі. Чому це погано? Діти не знають вартості цих речей, вони живуть ізольовано. Для них це абстрактна ціна. Дехто сприймає це як статусну річ, дехто вимінює ці речі на цигарки, цукерки та інші товари. Коли дитина губить або розбиває, наприклад, телефон або ноутбук, вона це не сприймає як велику втрату, спрацьовує підхід «я попрошу і мені ще куплять». Це має наслідки, адже виховує модель споживацького ставлення:

я – сирота, мені всі винні. В дорослому житті такий підхід теж зберігається. «Компенсуйте мені».

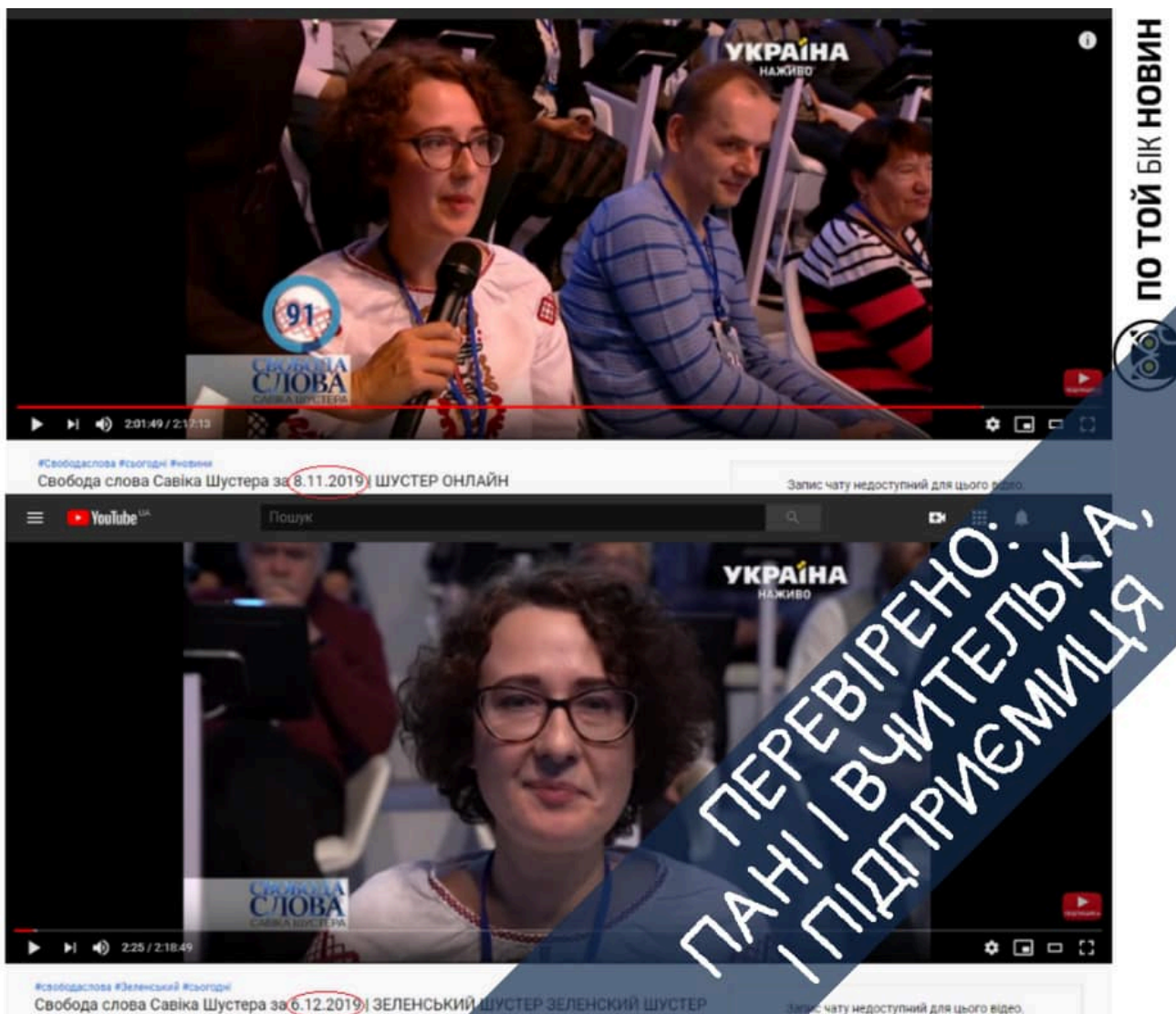
Це не означає, що допомагати не треба! Треба! Яким чином допомогти читайте тут <http://bit.ly/3460p98>

Дволикість: хто був гостем Савіка Шустера?

UPD2: Отож, зрада скасовується. Нам вдалося поспілкуватися із пані Тетяною, яка на фото. Вона – дійсно, вчитель початкових класів за освітою. Працювала вчителем початкових класів до декретної відпустки. Зараз працює в одній із приватних шкіл вчителем групи продовженого дня у молодших класах. Також вона пояснила, що на початку передачі знімали короткі сюжети про багатьох учасників. Вона представилася як підприємець. “бо це правда. Для мене це основне. Коли в ході передачі дізнались, що в залі є учитель (соціологи просять перед передачею заповнити анкети, я написала те, що у трудовій), то сказали про можливість задати питання міністрові”, – розповіла жінка. Тому це той рідкісний випадок, коли жінка працює і вчителем, і займається підприємницькою діяльністю. (Для особливо скептичних наших читачів зазначимо, що попросили в пані Тетяни фото диплома і фото трудової книжки, перевірили, це не фотошоп, документи справжні).

UPD 1: Дякуємо за оперативність. Написали пані Тетяні, чекаємо на відповідь. Окремо, зазначимо, що сама пані Тетяна називає себе “копірайтером” – дивіться більше скрінів у нас в коментарях. Також є позиція від представниці “Свободи слова Савіка ШУстера”, яка каже, що пані на фото і вчителька, і приватний підприємець. Отримаємо відповідь від пані Тетяни –

повідомимо вам.

Друзі, треба ваша допомога. Якщо коротко: раптом впізнаєте пані на фото, напишіть нам. А тепер розкажемо, чому ми цікавимося.

Ви ж усі знаєте про «мандрівних акторів» – людей, що кочують з програми в програму і щораз видають себе за інших осіб? UPD: алілуя! Жінка на фото – не “мандрівна акторка”. Читайте апдейти вище і наприкінці тексту.

П'ятниця. Вечір. Шустер. Тут роблять гучні політичні заяви і з'ясовують міжпартійні стосунки. Що не випуск, то джерело маніпулятивних прийомів та популізму. Сюди приїжджає навіть президент України напередодні «нормандської» зустрічі. А ведучий не без пафосу каже: «Я хотів би ще раз показати, серед іншого й президентові України, як відбувається відбір

авдиторії» <http://bit.ly/2LwSGKI> (переклад з російської – По той бік новин).

А тепер до суті: опитування присутніх у студії глядачів автори (а деколи і гості – наприклад, міністриня охорони здоров'я Зоряна Скалецька <http://bit.ly/36i2Mr8>) чомусь вважають репрезентативним <http://bit.ly/2PmQZ3K> Загалом сто людей, «які представляють всю країну», привезені в студію з різних областей. Хочемо наголосити, що такий підхід має стосунок до репрезентативності як Савік Шустер до спілкування українською мовою.

Отож, треба ваша допомога в ідентифікації однієї з учасниць студії, яка називає себе– Тетяною з Одеси. У випуску від восьмого листопада вона представлена як вчителька початкових класів <http://bit.ly/2rpJHnV> Через місяць цю вчительку знову запрошують до студії. Та сама людина, навіть одяг той самий – вишиванка. Але називає вона себе тепер геть інакше – приватний підприємець <http://bit.ly/38is6lS>

Чи може бути таке? Теоретично так. Ніщо не заважає вчительці у вільний від викладання час розвивати свій бізнес, мати зареєстрований ФОП. Офіційно займатися, скажімо, репетиторством, платити податки. Або звільнитися зі школи і стати підприємцем. Хоча на практиці дуже сумнівно. Особливо, коли це стосується репрезентативного опитування. Одна й та ж людина представляє в студії позицію підприємців і вчителів.

На жаль, у програмі не називають прізвище вчительки. «Google зображення» не розпізнає її обличчя. Якщо ви знайомі з Тетяною – розкажіть нам про неї. Хто вона і ким працює насправді.

До речі, у випуску в листопаді вона ставила питання присутній в студії міністрині освіти і науки Ганні Новосад. Якщо ця пані така “репрезентативна”, то й питання, як-то кажуть, взагалі не зрежисоване:

«Я вчитель початкових класів і в мене в сім'ї два школяра – це перший і третій клас. Я помітила що кожного року держава

випускає повністю нові підручники. Але вони майже не змінюються всередині. Змінюється тільки нумерація сторінок. Чому так відбувається?».

UPD: Питання не зрежисоване, жінка, дійсно, має відповідну освіту, до декретної відпустки працювала вчителем початкових класів, зараз працює вчителем групи продовженого дня в одній із приватних шкіл.

Нещодавно ми вже писали про маніпуляції у «Свободі слова Савіка Шустера». В тій програмі ведучий запросив до студії фейкових та сумнівних експертів <http://bit.ly/3434V8e>

Отож, якщо ви знаєте пані на фото – напишіть нам, будь ласка.

Як ми вивели на чисту воду фейсбук-бота

UPD: Фейковий профіль уже заблоковано. Друзі, дякуємо вам, адже це вдалося зробити спільними зусиллями!

Знайомтеся – це фейсбук-бот Даша Гончарова. Вигаданий персонаж, завдання якого – дискредитація Верховної Ради та України загалом. В інформації «про себе» «Даша» вказала, що працює в пресслужбі українського Парламенту. “Зраду” поширили понад 2300 користувачів.

Як ми з'ясували, що «Даша» – це бот?

– Профіль зареєстровано всього три місяці тому. Перші дописи – це привітання з днем народження від інших інтернетботів. Потім цілковите затишшя. І лише з середини листопада з'являються політичні пости антиукраїнського змісту.

– «Даша» видає за свої фотографії світлини москвички Марі Тарасової, яка називає себе акторкою <http://bit.ly/2PkN0Vf>

– На порталі Верховної Ради не числиться особа з таким прізвищем <http://bit.ly/38ayY0J> «Ніяка Даша Гончарова у нас не працює, – заявили нам у пресслужбі. – Ми знаємо про цей фейковий профіль. Бачили, в коментарях хтось сказав, що це фейк. Тож нічого не робимо у зв'язку з цим».

Її сторінка набула розголосу після того, як один із

користувачів розмістив скріни її дописів. У них вона висміює українську церкву, активістів Майдану та патріотів загалом. Натомість позитивно відгукується про російського президента та закликає дружити з країною-агресором.

Допис підхопили обурені українці – понад 2300 поширень, і сайти-сміттярки: «Сотрудница Верховной Рады топит за Россию и ненавидит активистов Майдана». Мало хто зауважив, що автор «викривального» посту – дуже схожий на бота: без власних фото, із придуманим іменем та зареєстрованим у жовтні аккаунтом.

Що робити, якщо виявили інтернет-бота?

– Поруч із кнопкою «Повідомлення» натисніть горизонтальні трикрапки. Оберіть «Надіслати запит на підтримку або скаргу на профіль». Виберіть проблему. Наприклад, «Видавання себе за іншу особу», «Фальшивий обліковий запис» або «Несправжнє ім'я». Ось тут відеоінструкція <http://bit.ly/20Yy6oQ>

– Щоб повідомити іншим користувачам про цю проблему, не поширюйте фейковий профіль – цим ви тільки додасте йому популярності. Ботам не важливо що саме ви пишете, для них головне – ваша реакція та увага. Наприклад, коли сайти поширили фейк про співробітницю, яка нібито топить за дружбу з Росією, «Даша» в одному зі своїх дописів тішилася такій увазі. Тому краще постити принтскрін фальшивої сторінки з пояснювальним текстом.

Фейковий допис «Даші Гончарової» досі чинний і продовжує множити дописи антиукраїнського змісту. Якщо маєте час та бажання – можете поскаржитися на нього. <https://www.facebook.com/profile.php?id=100040986587092>

Не так давно ми розповідали про те, як працюють київські ботоферми. Журналіст-розслідувач Слідство.Інфо, працював ботом під прикриттям. Залишав стабільно по 300 коментарів за кілька годин. Скільки за це платять, як кажуть, кого підтримувати і кого мочити, скільки коштує один ботокоментар – усе це дивіться в розслідуванні «Я – бот» <http://bit.ly/38f87AW>

Дякуємо Nik Feysenko, що звернув увагу на цей фейк та зібрав частину аргументів??

P.S. Сьогодні з'явився ще один фейковий профіль. До того ж шахрайський – від імені військової журналістки Євгенії Подобної просили про допомогу <http://bit.ly/36ePXxD> “Я в тяжолом состояниии, прошу вас родные о помощи и праве на жизнь”, – писали зловмисники. Подобна вчасно помітила це і попередила своїх друзів і підписників не вестися на шахраїв. Уже за кілька хвилин фейковий профіль вдалося заблокувати.

Новий класифікатор втрат на фронті: що не так?

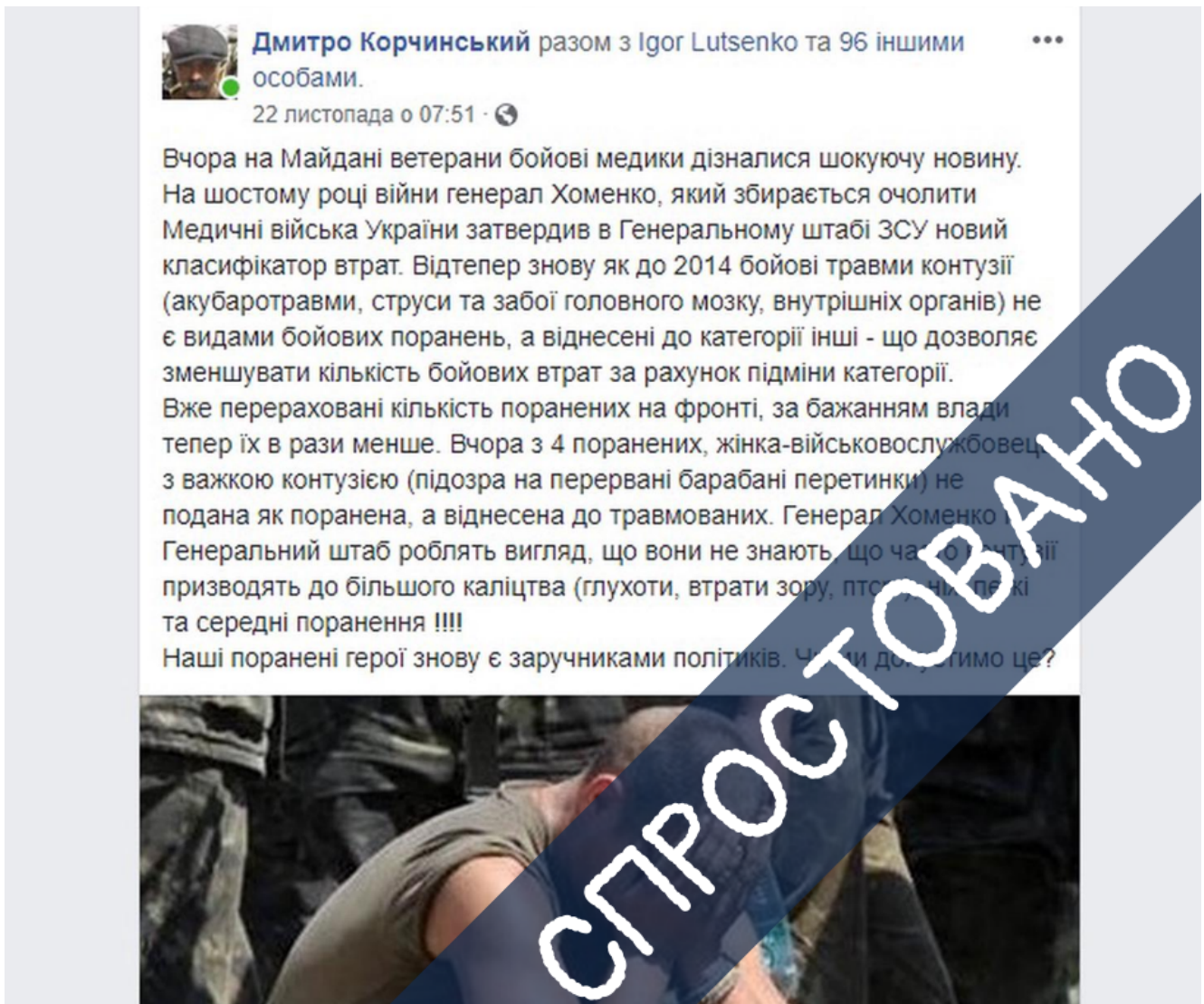
Пам'ятаєте, як нещодавно поширювали зраду, ніби-то Генштаб затвердив новий класифікатор втрат на фронті. Так, це правда. Але навколо цього почали розганяти нову зраду – мовляв, травми контузії більше не вважаються бойовими пораненнями. Отож, ми отримали від Міноборони документи, яких немає в Інтернеті, але навколо яких розганяли “все пропало”: Класифікатор втрат особового складу ЗСУ, Військовий стандарт 01.305.003 і навіть тимчасову інструкцію з кодифікації бойових уражень, небойових травм та захворювань.

Усі документи знаходяться тут: <http://bit.ly/20LFYKm> Але не все так просто, читайте до кінця.

А тепер роз'яснимо, що трапилось.

Скандал почався з допису очільника партії «Братство» Дмитра Корчинського (дивіться зображення в коментарях). Його слова взяли на віру – кинулися цитувати численні ЗМІ, волонтери, активісти, пабліки в соцмережах. Ба більше – сам Корчинський

тегнув у своєму дописі близько ста людей – від громадських діячів до політиків.

Спростування Міноборони

Медична служба ЗСУ відкинула звинувачення. «Категорія «санітарні втрати» відноситься до бойових втрат особового складу. Це і втрати особового складу внаслідок поранень, бойового стресу, бойових ушкоджень (травмувань), впливу негативних факторів від зброї, яку застосував противник, у тому числі ушкодження вуха внаслідок контузії, акубаротравми» <http://bit.ly/2rmcE3M>

За інформацією Медслужби, це прописано в новому Класифікаторі втрат особового складу ЗСУ, затвердженого начальником Генштабу від 24 жовтня 2019 року.

У повсякденній діяльності Медслужба користується Військовим стандартом 01.305.003 «Класифікація бойових уражень, небойових травм та захворювань у ЗСУ» та «Тимчасовою інструкцією з кодифікації бойових уражень, небойових травм та захворювань у Збройних Силах України».

Ми не повірили на слово і звернулися з запитом до Міноборони і Медслужби ЗСУ зокрема з проханням надати нам документи, на які вони посилаються. Нас довго «футболили» з одного управління до іншого, довго не могли визначитися, хто за що відповідає і чи не секретна це часом інформація. З'ясувалося, що Медслужба, яка писала спростування, в очі не бачила нового Класифікатора, на який посилається. Принаймні на той час.

Зрештою на десятий день нам таки надіслали, як зазначено у листі, і новий Класифікатор втрат особового складу ЗСУ, і згаданий Військовий стандарт 01.305.003, і навіть тимчасову інструкцію з кодифікації бойових уражень, небойових травм та захворювань.

Усі документи знаходяться тут: <http://bit.ly/20LFYKm>

Ми проаналізували отримані документи і ось що з'ясували:

– Класифікатора, на який посилається Медслужба в спростуванні, серед них немає. За нього видають геть інші документи. В прес-службі Міноборони на це розводять руками, мовляв, це все, що надали зверху.

– Стандарт затверджений 4 жовтня 2019 року начальником головного військового-медичного управління Олександром Кумедою. Тимчасова інструкція підписана директором військово-медичного департаменту МОУ А.Вербом.

У жодному з наданих документів не згадується начальник Генштабу ЗСУ Руслан Хомчак, який ніби затверджував новий Класифікатор. Але і немає згадки про генерал-майора медичної служби Ігора Хоменка, на якого посилається Корчинський.

– Військовий стандарт, яким Медслужба користується в своїй

повсякденній діяльності, не є релевантним документом. У ньому є лише таблиця класифікації уражень за частиною тіла та характером – це ніяк не прив'язано до походження ураження.

Так, цього недостатньо, аби підтвердити спростування Медслужби, але достатньо, аби поставити під сумнів слова розповсюдника «зради» – Корчинського.

У своєму дописі він пише: «Відтепер травми контузії (акубаротравми, струси та забої головного мозку, внутрішніх органів) не є видами бойових поранень, а віднесені до категорії ІНШІ – що дозволяє зменшувати кількість бойових втрат за рахунок підміни категорії».

У тимчасовій інструкції є таблиці для кодування обставин, причин і походження ураження. Так, ці таблички знову-таки одна до одної не прив'язані. Але ніде не сказано, що, наприклад, контузії, мають кодуватися як «інші» за походженням. Ба більше – в таблиці за походженням лише три пункти: бойове ураження, небойова травма та захворювання. Груп «інші» там взагалі немає. Можливо, вони згадуються в інших документах, які нам, за невідомих причин в Міноборони не захотіли показувати.

Сьогодні ми надіслали в Міноборони ще один запит із проханням надіслати чинний Класифікатор. Щойно отримаємо нову інформацію, ми доповнимо нею цей текст.

Інформагентство Міноборони маніпулює заголовками

Росія завдала ракетного удару по Казахстану

29 Листопада 2019

Російські ракетні війська з військового полігону «Капустин Яр» в Архангельській області запустили міжконтинентальну балістичну ракету «Тополь». Про це повідомила [пресслужба](#) Міністерства оборони Російської Федерації.

Після запуску навчальна бойова частина ракети вразила умовну ціль на казахстанському полігоні

Інформаційне агентство Міністерства оборони України

#ІНТЕРВ'Ю

#ООС

#НАВЧАННЯ

#СОЦЗАХИСТ

#СПОРТ

#АНТИКОРУПЦІЯ

#КОНСУЛЬ

Захисники Маріупольського напрямку відбили атаку ворожого десанту

29 Листопада 2019

Не лякайтеся – це про навчання: «Захисники Маріупольського напрямку відбили атаку ворожого десанту». Якщо вже відкрили новину з таким заголовком – читайте до кінця. А взагалі, слід оминати сайти-сміттярки, які таке публікують.

У першому абзаці уточнення: «підрозділи резерву операції Об'єднаних сил знищили умовний загін десантних кораблів противника ще на підходах до берега. На полігоні бойової підготовки за навчаннями захисників» <http://bit.ly/35T4PkX>

Ось іще один приклад: «Росія завдала ракетного удару по Казахстану». Вражає? Атож. І тільки з другого (!) абзацу можна дізнатися, що «після запуску НАВЧАЛЬНА бойова частина ракети вразила УМОВНУ ціль на казахстанському полігоні «Сари-Шаган» <http://bit.ly/2Y9fTYQ>

Усе б нічого, але більшість людей (за різними даними – від 60%

до 80%) поширюють інформацію, не прочитавши тексти новин далі заголовка. Так само, більшість людей формують власну думку щодо певних подій саме за заголовками в стрічці новин <http://bit.ly/33B9GFT> Так і народжуються чутки й фейки.

Реагувати на кожен з них – життя не вистачить. Але цього разу розсадником «дези» виявилось інформаційне агентство Міністерства оборони України «Армія INFORM». Про себе вони пишуть: «Наша мета – якісний інформаційний продукт, об'єктивність і неупередженість у редакційній політиці» <http://bit.ly/2P2VgJA>

До всього іншого журналісти агентства посилаються на «преСслужбу Міноборони РФ», яка через свій пропагандистський телеканал «Звезда» публікує упереджені, частково або повністю вигадані новини, що сприяють політиці російського уряду <http://bit.ly/37Xmie1>

Ознаки маніпулятивних заголовків (Інститут Масової Інформації (IMI))

- Забагато розділових знаків та емоційних цитат;
- Забагато епітетів позитивного/негативного забарвлення;
- Недосказаність, відсутність будь-якої інформації;
- Заклик до читача прочитати текст;
- Узагальнення;
- Відсутня логіка

Поділитися дописом або статтею спонукають також клікабельні заголовки. Нещодавно ми розповідали про основні ознаки, які змушують читачів сприймати інформацію в конкретному розрізі або спотворюють їхнє враження про подію <http://bit.ly/34QNDg9>

«Вітаю, ви заразилися ВІЛ». Фейк з 20-річним стажем

Хто з вас чув/читав фейк-страшилку про те, що у кінотеатрах/театрах/автобусах розкладені голки, заражені СНІДом?

Зроби так, щоб
люди перестали
поширювати брехню
про голки із ВІЛ
в кінотеатрах

ПО ТОЙ БІК НОВИН

Цей жахливчик обійшов пів світу, люди з десятків країн переказували історію з вуст в уста: дівчина пішла в кінотеатр, випадково сіла на голку, а потім побачила напис «Вітаю, ви заразилися ВІЛ». Серйозно?

Ця вся історія розрахована на геть нетямущих людей, які готові повірити у будь-яку нісенітницю. Цей фейк походить ще з початку 2000-х. Наразі у світі не зафіксовано жодного випадку зараження ВІЛ подібним способом. Справа у тому, що вірус імунодефіциту людини дуже вразливий до зовнішніх впливів. Він добре живе у крові та спермі, але у зовнішньому середовищі помирає у лічені години. І це в гіршому випадку.

А тепер трохи цифр і фактів:

- На початок 2019 року під медичним наглядом в Україні знаходиться 137 176 ВІЛ-інфікованих громадян.
- За підрахунками Центру громадського здоров'я, в Україні близько 200 тисяч інфікованих громадян. Орієнтовно, кожен другий із них не знає про свій статус.
- Кожен 100-й українець у віці від 15 до 49 років інфікований ВІЛ. Це один із найвищих показників серед країн Східної Європи.
- Київ – один із лідерів у Європі, де діагностують найбільше випадків ВІЛ-інфікування в Україні. Наразі у столиці (за оціночними даними організації «100% Життя») проживає майже 20 тисяч людей із позитивним ВІЛ-статусом. 13 283 ВІЛ-інфікованих, що живуть у Києві, знаходяться на диспансерному обліку. Кожен четвертий киянин, який живе із ВІЛ, не знає про свій статус і відповідно не отримує медичної допомоги.
- Люди, які мають ВІЛ статус, але приймають лікування, є абсолютно безпечними: вони не можуть інфікувати інших ні через кров, ні через сперму, ні через плаценту. Вони живуть десятки років і народжують здорових дітей.
- Держава забезпечує ВІЛ-інфікованих українців спеціальним лікуванням – антиретровірусною терапією, яка має скорочену назву АРВ. У бюджеті України на 2020 рік на закупівлю цих ліків закладено 207 млн грн.
- Головним способом зараження ВІЛ в Україні є гетеросексуальний контакт (це коли чоловік і жінка займаються незахищеним сексом) – 72,2% випадків. Другим за кількістю випадків інфікування є парентеральний спосіб: через голки під

час введення наркотивних препаратів (близько 20% випадків). Але не треба плутати цей спосіб із голками в кінотеатрі. Люди, які вживають наркотики і користуються одним і тим же шприцом (по-перше, свіжа кров може залишатися в голці (а не на голці), а, по-друге, разом з новою дозою потрапляти в кров).

Важливо пам'ятати:

- ВІЛ не передається через обійми, поцілунки, дотики, користування спільним посудом, милом чи рушниками.
 - Людина, яка знає про свій ВІЛ-позитивний статус і вживає ліки живе повноцінним життям і абсолютно безпечна для своїх статевих партнерів.
 - ВІЛ – це ніяка не чума 20 чи 21 століття. Припиніть поширювати ці нісенітниці. Краще зробіть тест на ВІЛ – це безкоштовно. Запитайте у свого сімейного лікаря.
-

Нав'язані інформаційні приводи

Розкажемо трохи цікавого:)

Є таке поняття “інформаційний привід” – щось важливе або значуще, що трапляється у суспільстві. Практично усі повідомлення в медіа можна поділити на два типи: тематичні (коли медіа цілеспрямовано висвітлює одну і ту ж тему з різних боків, в ретроспективі і тд) і новинні (ті, які щойно трапилися і про них треба обов'язково сказати, інакше – вони втратять свою актуальність).

Наприклад, ви дивитеся (краще – не треба) новинний випуск на одному із телеканалів, який вражає. Сюжет про дівчинку із дитбудинку і про життя у дитбудинках – це тематичний сюжет. Його можна показати сьогодні, завтра чи через тиждень – він цікавий і не втрачає своєї актуальності на відміну від іншої теми: якогось народного обранця застали за непристойною перепискою прямо таки на робочому місці. Це новинний сюжет, через два дні ця переписка буде уже мало кому цікава, бо виникне інший інформаційний привід. Тому новини – як гарячі пиріжки – поки теплі, доти смачні.

Одразу зазначимо, що інформаційні приводи є щодня. Так само як

щодня медіа приділяють увагу висвітленню тих чи інших подій. Це важливо, адже ми з вами повинні знати, що відбувається в світі. Для того, щоб ми мали достовірну інформацію, у журналістів є спеціальні стандарти, як висвітлювати теми. Наприклад, беземоційність, збалансованість, розмежування фактів та суджень, точність та правдивість інформації (насправді, тут багато дискусій ведеться, адже ще є стандарт оперативності, в гонитві за яким страждають навіть поважні медіа). Так от, якісні ЗМІ завжди стараються працювати відповідно до цих стандартів (так, помилки трапляються у всіх і це нормально. Важливо, щоб ЗМІ вміли їх визнавати і відповідно реагувати).

Але повернемося до тем, які висвітлюють медіа. Тут є цікава особливість. От згадайте будь-яку важливу тему або таку, що була на слуху певний час. Звісно, позови Портнова проти Порошенка або Ініціювання Росією обговорення мовного закону в ООН – мають значення і викликають резонанс. Є конкретний інформаційний привід. Його висвітлили, а далі починається найцікавіше. Кожен політик або експерт, які себе поважають, починають висловлюватися на цю тему. Давати контраверсійні позиції. Ці історії підхоплюють медіа і транслюють як новини. Частина цих повідомлень політиків або експертів – відверто піарницькі. Але журналісти не завжди відрізняють піарницьке походження теми. Особливо, коли потрібно поставити багато новин на сайт.

Взагалі тема може і виїденого яйця не коштувати, але завдяки вагомому спікеру можна запустити кілька інформаційних приводів, спровокувати обговорення, розігнати важливість через соціальні мережі і медіа про це напишуть. @Центр контент-аналізу провів цікаве дослідження, яке каже, що фактчекінг і стандарти BBC ще не допомагають уникнути маніпуляцій. Журналісти і редактори мусять робити те, чого вони дуже не люблять робити: замислюватися про мотивації ньюзмейкерів. Загалом, Організація дослідила, як “якісні” медіа реагують на відверто піарні теми, коли ньюзмейкери роблять видимість

активних дій, а журналісти цілком об'єктивно висвітлюють їх.

Висновки дослідження такі:

- коли достатньо вагомий ньюзмейкер запускає певну тему, йому достатньо генерувати якомога більше інфоприводів, а також провокувати своїх опонентів на відповіді – і порядок денний медіа, навіть якісних, буде зазнавати впливу;
- у більшості випадків видання самі не роблять висновків про те, що тему запущено для піару, і не пишуть про це в редакційному тексті;
- а от якщо хтось із учасників дискусії говорить про те, що тема – нікчемна, запущена лише для піару, то це твердження зазвичай поширюється добре;
- якісні або майже якісні медіа майже ніколи не нагадують про піарну природу теми в бекграундах повідомлень (це останні абзаци в новині, де лінки на попередні новини з цієї теми).

Нам з вами треба пам'ятати, що ми відповідаємо за ту інформацію, яку сприймаємо і яку поширюємо. Давайте щоразу ставити собі запитання:

- навіщо ініціатор новини зробив певну дію, про яку ми можемо тепер говорити?
- Чи не варто цю тему проігнорувати як таку, що не матиме жодних наслідків?

Читайте весь текст дослідження тут: <http://bit.ly/37QgG5c>

На гачку в “чорної п’ятниці”

Невже мільйони
років еволюції
їх так нічого
і не навчили?

І не кажи!
Продовжують купувати
непотрібні речі.
"Ефект приманки" і "знижок"
як не як

П'ятниця. Чорна п'ятниця. Саме час розглянути цікавий маніпулятивний прийом – ефект приманки.

Одне із найвідоміших досліджень.

У 2000-х журнал The Economist пропонував своїм читачам підписатися на видання.

- Онлайн-версію видання за 59 доларів
- На друковану і онлайн-версію – за 125 доларів

Звісно, до друкованої додавали електронну для заохочення читачів читати онлайн-варіант.

Дослідження вибору провели на студентах одного із університетів. При виборі із цих двох варіантів 68% студентів вибрали підписку на електронну версію, а 32% – на друковану та електронну. Загалом це дало б виручку \$8012.

А тепер дивіться. Якщо додати до цього переліку ще один пункт, ми маємо кардинально протилежну ситуацію.

Отож, якщо обирати між підпискою на:

- Онлайн-версію видання за 59 доларів
- На друковану і онлайн-версію – за 125 доларів
- І лише друковану версію – за 125 доларів,

то третій варіант, звісно ж, ніхто не вибере. Проте лише його наявність збільшила виручку з \$8012 до \$11 444. Чому? Кількість клієнтів, які обрали електронну і друковану підписку (дорожчий продукт) збільшилася з 32% до 84%.

Подібна історія є зі столами. Колись один із магазинів, який торгував столами, розставляв товар від найдешевшого до найдорожчого. Покупці заходили, бачили стіл, який підходить їм по ціні і купували. В кінець магазину майже ніхто не проходив.

Проте, коли власник магазину змінив розташування столів від найдорожчого при вході до найдешевшого в кінці магазину, то ситуація змінилася: покупці, навіть, коли бачили найдешевший стіл, все-таки зосереджували свій вибір на іншому – із середньою ціною.

Цей же ефект приманки діє навіть в дейтингових додатках типу тіндер чи баду: вибір свайпнете ви вправо чи вліво залежить від того, скільки привабливих або непривабливих користувачів було попереду.

Сьогодні ефект приманки будуть використовувати скрізь. Купи одну одиницю за таку-то ціну, або дві за трішки більшу (але це ж менше, ніж окремо купувати дві одиниці товару). Або “купи дві одиниці товару і отримай третю в подарунок” – і яка різниця, що третя вам не потрібна, а йшли ви тільки за однією

одиницею товару.

Так, люди люблять порівнювати і вибирати, а цим успішно користуються маркетологи. Сьогодні (насправді – не тільки сьогодні) ви побачите товари з різними характеристиками та цінами, які продумані до нюансів, щоб ви купили конкретний продукт.

Підсумуємо: ефект приманки – це коли вам просто додають ще один варіант для вибору, ще один варіант для порівняння. Просто цей варіант настільки непривабливий і доданий тільки для контрасту. Саме таким «ненав'язливим» чином нам «допомагають» купити потрібний продукт.

Як протистояти цьому ефекту?

- Чітко купуйте те, за чим прийшли.
- Зосередьтеся на тому, скільки одиниць товару вам потрібно
- Зосередьтеся на ціні за одиницю і не купуйте лишніх речей або продуктів тільки тому, що на них «знижка» або вони йдуть в додатку до тої речі, яка вам дійсно потрібна.

Більше цікавої інформації зі світу маркетингу шукайте на нашій сторінці щоп'ятниці.

Хочете знати більше про те, чи справді ми самостійно ухвалюємо власні рішення, подивіться TED Дена Аріеля, професора, який вивчає поведінкову економіку <http://bit.ly/2q0IGSx>

Хто поцупив лавку на лінії розмежування?

Химерна історія з «потойбіччя». 15 листопада численні ЗМІ повідомили, що в районі розведення військ у Станиці Луганській

окупанти поцупили «українську лавку». Дійсно – якщо судити з відео, яке виклали в інтернеті, все саме так і виглядало <http://bit.ly/2XVhv86> Проте події не завжди такі, якими здаються. Як усе сталося насправді – з'ясуємо далі.

ПО ТОЙ БІК НОВИН

Напередодні відкриття нового мосту через Сіверський Донець у соцмережі потрапило відео з камер спостереження. На ньому невідомі чоловіки заходять із окупованих територій на підконтрольну Україні ділянку, аби винести лавку з дашком, що лишилась без нагляду. Спочатку намагаються протягти її тимчасовою переправою, але вона не пролазить. Тож вони вимушені нести через новий міст. У коментарях до відео люди обурено пишуть: «Поверніть лавку, гади!»

Наші колеги з BBC Україна на місці події розібралася, як усе було насправді та як склалася доля «викраденої

лавки» <https://bbc.in/20tN3PG> Офіцер з української частини, який працює на мосту в Станиці Луганській, пояснив журналістам, що згадану лавку виготовили на окупованій території.

У цьому можна пересвідчитися хоча б за тим, що на іншому боці моста, де стоять терористи, вже є кілька аналогічних лавочок. На підконтрольному Україні боці була тільки одна така лавка. За словами офіцера, вона там опинилась вночі, коли дув сильний вітер і скинув її з мосту.

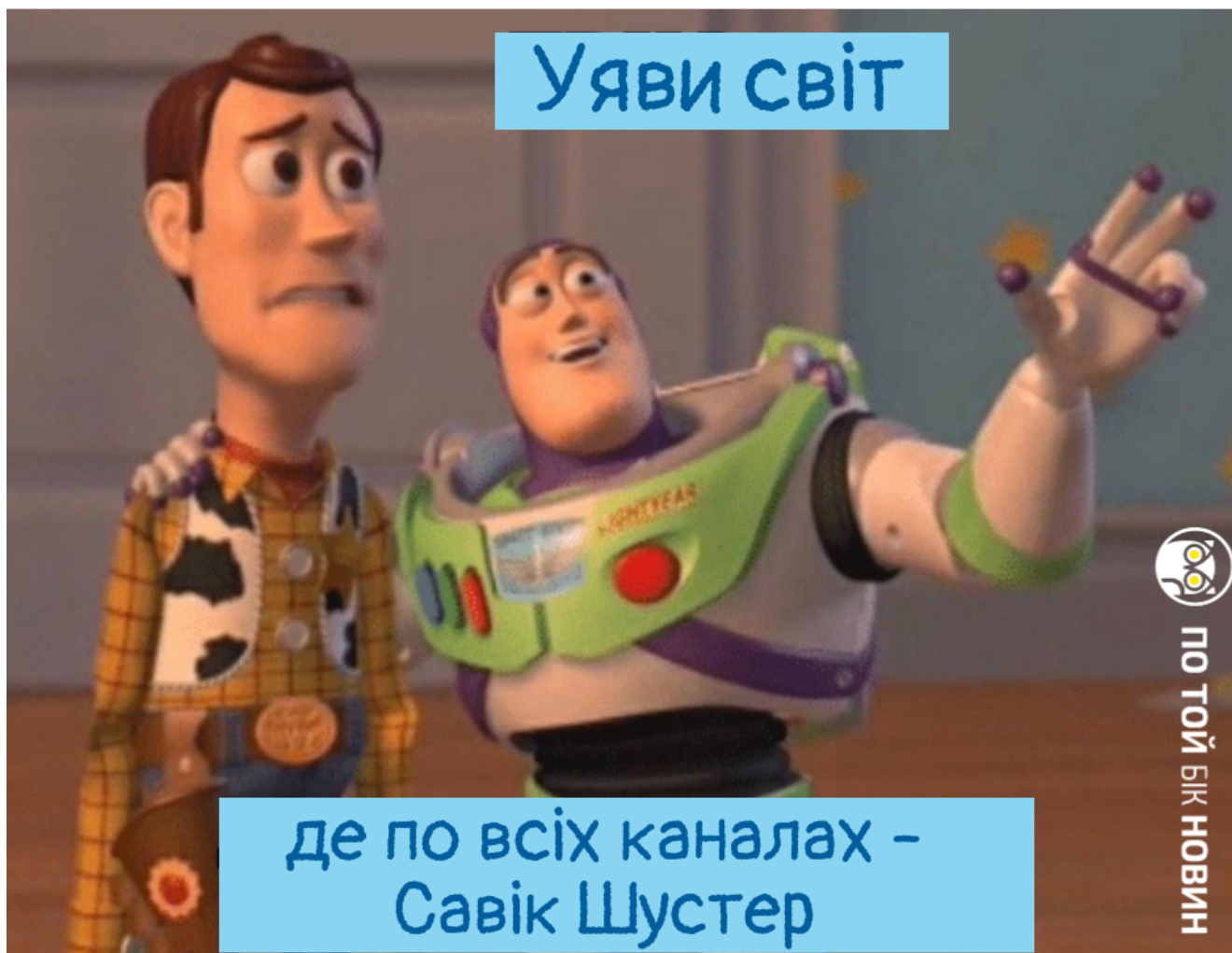
«П'ятеро працівників з “ЛНР” змушені були спуститися вниз на український берег і забрати лавку назад до себе. Але виглядало це так, ніби вони справді щось крадуть. Однак з нашого боку таких лавок немає», – пояснив він.

Правдивість його слів підтверджує зовнішній вигляд злощасної лавки – на ній видні сліди від падіння. Пластиковий дашок над нею створює парусність, тому після цього випадку інцидент повторювався ще кілька разів. І так само приходили невідомі і забирали її назад. Проте в ЗМІ про це більше не згадували.

«Потім вони нарешті додумалися приварити лавки, й це припинилося», – сказав український офіцер.

P.S. Хочемо додати, що вкрали в нас не лавку, а значно більше і важливіше – територію, домівки, життя.

Як Савік Шустер популяризує псевдомедицину

Медіа повинні дотримуватися балансу думок, але вони не зобов'язані поширювати думки фейкових та сумнівних експертів. Те, що ми розбираємо сьогодні, за межами здорового глузду, але ми отримали стільки запитів від вас з проханнями прокоментувати що таки зробили невеличкий аналіз.

Сідайте зручненько, ми починаємо.

Сьогодні наш пацієнт – «Свобода слова Савіка Шустера» – ток-шоу на телеканалі «Україна». Розглянемо випуск за 22 листопада цього року <http://bit.ly/2qPtvfq> Звісно не весь (майже три години етеру!), але зупинимось на найцікавішому.

Насправді, про маніпуляції можна було розказати ще до початку програми, коли ми побачили список гостей.

Треш починається буквально на перших хвилинах програми. Одна з гостей студії – Людмила Васильєва, очільниця клініки

холістичної (бездоказової) медицини в Дубаї. Журналісти стверджують як доведений факт: у 1989 році вона стала першою лікаркою, яка «за допомогою гомеопатії здійснювала успішну реабілітацію дітей, які постраждали від аварії на ЧАЕС» <http://bit.ly/2ryY752>

Це вже не думка окремого гостя, а позиція усієї програми. В такому формулюванні слова журналістів звучать як ствердження і визнання дієвості гомеопатії. А це неправда! Жодне належне наукове дослідження не змогло довести, що хоча б один із гомеопатичних препаратів може вилікувати яку-небудь хворобу. Ба більше – деякі з речовин, що входять до їх складу, можуть бути шкідливими <http://bit.ly/2DkXbn8>

Далі до студії завітав лікар-педіатр Євген Комаровський, який почав захищати радянську систему охорони здоров'я і критикувати колишню очільницю МОЗ Уляну Супрун. При чому робив це поетично, цитував російського поета Лермонтова: «Смеясь, он дерзко презирал/ Земли чужой язык и нравы; Не мог понять в сей миг кровавый, / На что он руку поднимал!» <http://bit.ly/2L1hcn7> Окремо відзначимо, що акцентував Комаровський на конкурентній системі медицини і при цьому говорив про радянського лікаря в цій системі. Нагадаємо, що Радянського Союзу немає уже 28 років. Також звертаємо увагу на його перепалку із Яніною Соколовою, адже у студії ток-шоу під час спічу навіть показали епізоди передачі "Рандвеу", де була запрошена Супрун. <http://bit.ly/2sjWyIk>

Представляючи наступного гостя – Дмитра Скопінцева, засновника аюрведичної клініки Calendula, Савік Шустер заливається газелями і хабібами: «Що таке аюрведа я не буду пояснювати, є вікіпедія, але це най-найпровідніша практика і теорія лікування людей. Ще 4 тисячі років тому. Дмитро – це геній діагноза. Так як це робить він, я рідко коли зустрічав таких лікарів» (переклад з російської – По той бік новин) <http://bit.ly/20qMurK>

Скопінцев – активний учасник заходів, що пропагують

альтернативну медицину <http://bit.ly/2XZx1QE> та автор курсу, “прости господи”, аюрведичної дієтології (вартість – \$1000) <http://bit.ly/2QWKdEr>

І ось до такої також компанії завітала міністерка охорони здоров'я Зоряна Скалецька <http://bit.ly/37HLeW0> І поки Васильєва щебече про гомеопатію та енергію космосу, каже, що медитація та медицина – це однокореневі слова (насправді ні) <http://bit.ly/2KYXIzn> очільниця М03 і присутні лікарі в студії тільки посміхаються й іронічно хмурять лоба.

Одразу після Васильєвої слово дають Зоряні Скалецькій. Вона ніби нічого не сталося, починає говорити про здоровий спосіб життя і таке інше абощо. Про фейкових лікарів, які виступали до неї, ані слова не каже <http://bit.ly/20PdggqH>

На жаль, ніхто з пристуніх лікарів та експертів у студії мовчки слухають треш Скопінцева, який розповідає, що не варто сліпо слідувати медпротоколам, оскільки, наприклад, вони не написані для «вегетативного розладу». Для вегетативного розладу, Карле! <http://bit.ly/2pVtDcL> Такого протоколу немає з тієї простої причини, що діагнозу «вегето-судинна дистонія» не існує в міжнародній медицині <http://bit.ly/2QZ6Asz> Але рейтингове ток-шоу із мільйонною аудиторією транслює “експертів”, які говорять відверті нісенітниці.

На наше суб'єктивне переконання, мовчання очільника М03 (незалежно від прізвища) про шарлатанів та й навіть просто присутність з ними в одній студії – це легітимізація їхньої діяльності.

Дивіться, яка цікаву маніпуляцію робить Шустер. Спочатку глядачам демонструють сюжет про ставлення людей до вакцинації. Більшість опитаних кажуть, що вакцинація призводить до хвороб і смерті <http://bit.ly/2rsAWJA> Зізнаємося, ми здивувалися, як це не запросили до студії якого-небудь антивакцинатора. В компанію гомеопатів та аюрведичних дієтологів він би добре вписався.

Але після спічу міністерки про щеплення, відбувається певна підміна понять. Одразу після інформації про щеплення, Шустер звертає увагу на екран та ТОП-10 фармкомпаній у світі і говорить про їхній вплив в Україні. Ще раз. Шустер називає прибутки фармкомпаній в продовження блоку щеплень. Ні-ні, він звісно не мав на меті підвести глядачів до думки про те, що щеплення та вакцинації – це наслідок впливу фармкомпаній <http://bit.ly/20q8h0v>

Цей текст спочатку був значно довший, бо маніпуляцій значно більше, проте закінчимо словами Комаровського, який в цьому випадку, безумовно, правий: «Хто півгодини на день дивиться телевізор – ця людина психічно хвора» <http://bit.ly/2XPQV0n>

Післямова

У той час, як ми докладаємо максимальних зусиль, аби викрити численні схеми шахраїв та ТБ-програми <http://bit.ly/34qGMJR>, куди запрошують усіляких шахраїв, що називають себе лікарями, телевізійники наполегливо протягують на свої етери усіляких гомеопатів, цілителів та інших «експертів». При чому ставлять їх в один ряд зі справжніми лікарями, тим самим легалізуючи їхню діяльність.

У МОЗ наполегливо ігнорують всі запити, що стосуються цієї теми. Ще 9 вересня ми просили надати офіційну позицію міністерства щодо статті 74-1 Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” – “Право на зайняття народною медициною (цілительством)”. Кілька разів додатково зв’язувалися телефоном, але віз і нині там, де був...